

Toward a Sociology of Music Therapy:

Musicking as a Cultural Immunogen.

Even Ruud – 2019



Julie Kolbe Krøier

cand. mag. i musikterapi og Ph.D.-
stipendiat, Aalborg Universitet.
jukk@ikp.aau.dk

Den norske Professor Emeritus Even Ruud præsenterer i sin seneste bog *Toward a Sociology of Music Therapy: Musicking as a Cultural Immunogen* fra 2020 en gennemtænkt forståelsesramme for fremtidens musikterapi. Fremtidens musikterapi skal kunne favne de massive kriser som menneskeheden står overfor og midt i som fx klimakatastrofen, ekstrem global ulighed, epidemier, flygtningestrømme og systemisk undertrykkelse pga. køn, race eller seksualitet. Disse voldsomme udfordringer vil i mange tilfælde have indflydelse på de mennesker vi møder i musikterapi, og personligt har jeg derfor savnet af få adresseret, hvordan musikterapien forholder sig teoretisk til samfundsmæssige realiteter.

Ruud beskæftiger sig i bogen med musikterapi som akademisk disciplin og altså den teoretiske baggrund for udøvelsen af musikterapi. Musikterapi forstås som en form for helsemusiceren (health musicking) med udgangspunkt i den engelske musikolog Christoffer Smalls forskning. Helsemusiceren er ikke kun musikterapi, men de mange forskellige måder som vi beskæftiger os med musik paa i dagligdagen, både som aktiv praksis og i andre møder med musik. Med immunogen¹ henviser Ruud til former for adfærd, der kan have helsefremmende, proaktiv betydning. Det kan fx være at synge i kor, spille et instrument og opnå selvregulering eller deltage i orkester. Forskellige former for kulturelle immunogene praksisformer beskrives sociologisk og Ruud kommer bl.a. ind på hvorfor kapitalismen og den omsiggribende individualisering udfordrer ikke bare vores sundhed, men også den måde vi anskuer musik på.

¹et antigen, der fremkalder et immunrespons

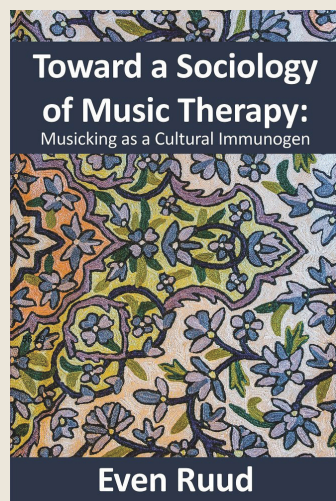
Bogen består af ti kapitler. I de to første kapitler præsenterer Ruud det overordnede sigte med bogen og redegør sociologisk for begrebet helsemusiceren.

Kapitel tre udforsker musiks betydning i relation til følelsesmæssig regulering. I kapitel fire udfolder Ruud hvilken betydning helsemusiceren kan have for vores evne til at handle selvstændigt og træffe frie beslutninger (agency) i denne posthumane æra, hvor globale udfordringer tårner sig op. Kapitel seks fokuserer på musiks rolle i identitetsdannelse og spiritualitet. I kapitel syv redegør Ruud for musikterapeutens kompetencer med udgangspunkt i filosofen Gilles Deleuzes becoming-begreb: vi er i evig, dynamisk udvikling i mødet med nye praksisformer og bliver således skabt og genskabt som musikterapeuter. I Kapitel otte beskæftiger Ruud sig med musikkens mangfoldige udfoldelsesformer og hvordan disse kan begrebsliggøres. Kapitel ni ser på sundhed, helhed og funktionsnedsættelse og indeholder også en interessant og nødvendig kritik af fænomenet kommunikativ musikalitet. Ruud forholder sig også kritisk til tidligere forståelser af funktionsnedsættelse og bidrager således med hyperrelevant viden til musikterapeuter som ofte arbejder med mennesker, der er marginaliserede. Bogen afsluttes i kapitel ti med en historisk gennemgang af musikterapiens udvikling og Ruud udstikker retningslinjer for fremtiden kliniske praksis, forskning og teoridannelse. En fremtid, der ifølge Ruud vil byde på mere integrativ og eklektisk tænkning og transdisciplinære samarbejdsformer, hvor musikterapeuter samarbejder med fx arkitekter om at designe sundhedsfaciliteter eller skolelærere med at skabe de bedste betingelser for læring.

Ruuds unikke, teoretiske forståelsesramme er rodfastet i Gilles Deleuze og Felix Guattaris filosofi, musiksociologen Tia Denoras arbejde og den tyske sociolog Hartmut Rosas tanker om resonans. Særligt fremhæver Ruud Deleuze og Guattaris tanker om at alt er i konstant udvikling (becoming frem for being, se kap. 6) og metaforen rhizom. Et rhizom er et begreb fra botanikken og karakteriserer et tilfældigt og vildt skudsystem som fx ingefærens eller blomsterne på bogens forside. Rhizomes are ever-growing horizontal networks of connections among heterogeneous nodes that can be discursive or material (s. 23). Rhizomet og rhizomatisk handling kan således bruges til at beskrive forskellige praksisfænomener som fx musiklytning, der kan skabe en knopskydning af indre billeder, associationer, refleksioner og kropslige reaktioner, der igen kan skabe nye handlemuligheder, når de omformes til ord.

Bogen er imponerende, ambitiøs og abstrakt og kræver at læseren er vedholdende og tør tænke stort og vildt. Samtidigt formår Ruud at gøre de komplekse teorier konkrete og levende gennem en række "frames" med praksiseksempler, der udfolder teorierne for læseren.

Jeg følte mig enormt inspireret mens jeg læste, og min længsel efter at aktualisere og forbinde musikterapien til verdens akutte udfordringer anno 2022 blev i den grad imødekommet.



Ruud, E. (2019). *Toward a Sociology of Music Therapy: Musicking as a Cultural Immunogen*. Barcelona Publishers.